

**Küsitaja lühijuhend
vereproovi võtmiseks**

Küsitlaja lühijuhend vereproovi võtmiseks

Kes osalevad?

Vereproov palutakse anda ainult paneelleibkondadesse kuuluvatel vastajatel, s.t vereproovi annavad paneelvalimi vastajad ja nende partnerid, ka siis, kui partner osaleb küsitluses esimest korda. Vereproovi ei küsita uutes leibkondades elavatelt vastajatelt, kus kõik vastajad osalevad küsitluses esimest korda.

Osalemine on vabatahtlik. Kui vastaja keeldub vereproovi andmast, märkige CAPI-s, et osaleja ei allkirjastanud nõusolekulehte (CAPI-s on selle kohta eraldi küsimus), ning jätkake küsitluse järgmise osaga. Kui vastaja loobub oma nõusolekust vereproovi andmiseks hiljem selle mooduli jooksul, katkestage protseduur ja sisestage CAPI-sse selle kohta märkus vajutades CTRL + M (võimalusel märkige loobumise põhjus).

Vereproovi EI võeta järgmistel juhtudel:

- a) **vastaja elab leibkonnas, mis osaleb uuringus esimest korda;**
- b) **kogu küsitlus toimub asendusvastajaga;**
- c) **vastaja ei ole võimeline vereproovi andmiseks nõusolekut andma;**
- d) **vastaja keeldub vereproovi andmast.**

Ohutusega seotud märkused

Vereproovi võtmine on ohutu protseduur. Kui Te täidate täpselt koolitusel ja selles brošüüris antud juhiseid, võite olla kindel, et ei Teile ega vastajatele teki vereprooviga seoses mingit ohtu.

Siiski on oluline vereproovi võtmist korralikult harjutada. Korralik ettevalmistus ja tähelepanelikkus on protseduuri edukaks läbiviimiseks ja õnnetuste vältimiseks otsustava tähtsusega.

Sõrmeotsa torkamine ei ole tavaliselt eriti valus, kuid igaüks reageerib sellele erinevalt ning mõned inimesed on tundlikumad kui teised. Veenduge, et vastaja istub torke tegemise ajal toolil mugavalt ja lõdvestunult. Kui vastaja soovib pikali olla, võib ta seda teha.

Väga erandlikul ja ebatõenäolisel juhul, kui vastaja kaebab peapööritust või iiveldust, katkestage proovi võtmine. Paluge vastajal hingata rahulikult ning pakkuge talle klaas vett. Pange torgatud sõrmele plaaster. Kui vastaja kukub või minestab, kutsuge abi. Paluge vastajal jääda põrandale lebama ja vajadusel tõstke ta jalad kõrgemale. Kui vastaja soovib, kutsuge kiirabi. Kui vastaja minestab, paluge teistelt leibkonnaliikmetelt abi. Kui teisi leibkonnaliikmeid ei ole läheduses, kutsuge kiirabi (see ei olnud küll kordagi vajalik rohkem kui 3500 vereproovi puhul, mis koguti üle 70-aastastelt taanlastelt).

Märkused:

- Kui Teil või vastajal on protseduuri ohutuse suhtes kahtlusi, siis **ärge** vereproovi võtke.
- Kandke vereproovi võtmise ajal **alati** kummikindaid. Pange kätte uus paar kindaid, kui Te küsitluse lõpus valmistate vereproovi ette saatmiseks.

- Kasutage iga vastaja jaoks uut ja kasutamata vereproovikomplekti.
- Ärge kasutage vereproovikomplekti, mille mõni osa näib olevat kahjustatud.

Tegevused küsitluse käigus

Palun täitke juhiseid 1 kuni 15, kuni jõuate küsimuseni bs008.

Ettevalmistus

Olge ettevaatlik, **ärge puudutage filterkaardi ringe** kogu protseduuri jooksul!

1. Küsige vastajalt, kas ta on valmis vereproovi andma, jaatava vastuse korral:
 - a. paluge vastajal kätt lõdvalt rippu hoida, sooja veega käsi pesta või käsi hõõruda;
 - b. asetage kõik vereproovikomplektis olevad esemed ühekordselt kasutatavale alusriidele.
2. Kleepige ühelt lehelt võetud vötkoodi kleebised
 - a. filterkaardile;
 - b. vereproovi andmise nõusolekulehele, mis saadetakse küsitlusfirmasse.
3. Kirjutage filterkaardile kuupäev.
4. Pange kummikindad kätte.

Vereproovi võtmine

5. Puhastage desinfitseeriva salvetiga sõrm, mida hakkate torkama (eelistatult vastaja mittedominantse käe neljas sõrm ehk „sõrmusesõrm“).
6. Laske sõrmel kuivada.
7. Eemaldage lantsetilt kaitse.
 - a. Pange lantsett vastaja puhastatud sõrmeotsale keskosast veidi külje poole ja
 - b. aktiveerige lantsett seda vastaja sõrme vastu surudes.
8. Pühkige esimene veretilk steriilse marlipadjakesega ära.

Filterkaardi täitmine

9. Järgmise suure veretilga tekkides (olge kannatlik!) asetage vastaja sõrm kaardil kõige vasakpoolsema ringi kohale ning laske tilgal ringi keskele kukkuda.

ÄRGE puudutage enda ega vastaja sõrmedega filterkaardi ringe!
10. Jätkake protseduuri järgmiste ringidega. Kui esimese torkega ei saa piisavalt verd, tehke teine torge, kui vastaja on sellega nõus. Ärge tehke üle kahe torke.
11. Pange filterpaber kõrvale kuivama (kuni küsitluse lõpuni, kuid vähemalt 15 minutiks).

Pärast vereproovi võtmist

12. Andke vastajale marlipadjake ja plaaster.
13. Pange kasutatud marlipadjake, salvetid, pakendid, lantsett ja kummikindad suurde kilekotti ja visake minema.
14. Allkirjastage mõlemad nõusolekulehed kinnitamaks, et vereproov võeti korrektselt.
15. Sisestage filterkaardi vötkoodi number CAPI-sse (küsimused bs009 and bs010).

Tegevused pärast küsitluse lõppu

Küsitluse lõpus, kui jõuate küsimuseni ex122 (ja filterkaart on vähemalt 15 minutit kuivanud), palun täitke juhiseid 16 kuni lõpuni.

16. Pange kätte uus paar ühekordselt kasutatavaid kummikindaid.
17. Voltige filterkaart kokku.
18. Pange filterkaart väikesesse kilekotti.
19. Eemaldage kotike niiskust imavate graanulitega alumiiniumpakendist (kuid MITTE paberpakendist) ning asetage väikesesse kilekotti (filterkaardi juurde).
20. Sulgege väike kilekott hoolikalt ja pange see ümbrikusse.
21. Kleepige ümbrik kinni.
22. Kleepige ümbrikule mark ja aadressikleebis SHARE biopanga aadressiga Taanis.
23. Pange ümbrik posti esimesel võimalusel, soovitatavalt küsitluse toimumise päeval. Hoidke ümbrikut kõrge temperatuuri eest (nt transportides seda termokotis koos külmapatareiga). Eelistage ümbriku postitamiseks postkontorit.
 - a. Kirjutage postitamise kuupäev ümbriku tagaküljele.
24. Saatke või toimetage allkirjastatud vereproovi andmise nõusolekuleht küsitlusfirmasse: GfK Custom Research Baltic, Regati pst 1, Tallinn 11911.

Kontrollnimekiri vereproovide kogumiseks

Vereproovi andmise nõusolekulehed:

- Nõusolekulehe küsitlusfirma eksemplarile on vöötkood kleebitud.
- Vastaja on nõusolekulehe küsitlusfirma eksemplari allkirjastanud.
- Teine nõusolekulehe eksemplar (koos teabelehega) on antud vastajale.

Filterkaardid veretilkade kogumiseks:

- Filterkaardile on vöötkood kleebitud.
- Filterkaardile on kuupäev kirjutatud.

Pärast vereproovi võtmist:

- Verel on lastud küsitluse lõpuni kuivada (vähemalt 15 min).
- Paberkotike niiskust imavate graanulitega on alumiiniumpakendist välja võetud ja pandud väikesesse kilekotti.
- Filterkaart on pandud väikesesse kilekotti.
- Väike kilekott on suletud ja pandud turvaümbrikusse.
- Küsitaja on mõlemad nõusolekulehed allkirjastanud.

Saatmine:

- Turvaümbrik filterkaardiga on saadetud SHARE biopanka.
- Nõusolekulehe küsitlusfirma eksemplar on saadetud küsitlusfirmasse.